MAULANA AZAD COLLEGE
DEPARTMENT OF SANSKRIT
Model question for B.A 4th Semester
CC10, Section-A, Unit-I
<u>Topic: Sanskrit Studies in West</u>

अधोनिर्दिष्टेषु केचन पञ्च प्रश्ना: संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेया: **5✗2=10**

1. कदा कुत्र च उइलियाम्-जोन्समहोदयस्याविर्भाव: अभवत्?
2. कदा जोन्समहोदय: 'रय्यालसोसाइटी'त्यस्य सदस्यत्वेन निर्वाचित: अभवत्?
3. कदा जोन्समहोदय: भारतमागतवान्?
4. केन कदा च कलिकातायाम् एशियाटिकसोसाइटीति प्रतिष्ठितम्?
5. 'अक्सफोर्डजोन्स' इति नाम्ना क: परिचित आसीत्? कदा तस्य महाप्रयाणमभवत्?
6. जोन्समहोदयविरचितेषु ग्रन्थेषु द्वयोर्नाम लिख्यताम्।
7. जोन्समहोदयस्य मातुर्नाम किम्?
8. जोन्समहोदय: कदा कुत: स्नातक: अभवत्?
9. जोन्समहोदयेन अनुदितस्य ग्रन्थस्य नाम किम्? कस्यानुरोधेन कदा तेन ग्रन्थ: अयमनुदित:?
10. कदा कुत्र च उइलकिन्समहोदयस्य आविर्भाव: जात:?
11. केनादौ श्रीमद्भगवद्गीताया: आङ्गलानुवाद: कृत:?
12. उइलकिन्समहोदय: कदा भारतमागतवान्?
13. 'Caxton of India' इति कस्योपाधि:? कदा तेन उपाधिरयं लब्धवान्?
14. 'श्रीमद्भगवद्गीता-कृष्णार्जुनसंलाप:' पुस्तकमिदं केन कदा लिखितम्?
15. 'Grammar of the Sanskrit Language' पुस्तकमिदं केन रचितम्?
16. उइलकिन्समहोदयस्य तिरोधानं कदा अभवत्?
17. उइलकिन्समहोदय: कदा रय्यालसोसाइटीत्यस्य सदस्यत्वेन निर्वाचित: अभवत्?
18. उइलकिन्समहोदय: कथं 'Coxton of India' इत्युपाधिं लब्धवान्?
19. उइलकिन्समहोदय: कस्मात् कुत्र संस्कृताध्ययनं कृतवान्?
20. क आसीत् उइलकिन्समहोदयस्य पृष्ठपोषक:?
21. कदा उइलकिन्समहोदय: इंलन्डप्रदेशं गतवान्?
22. कदा उइलकिन्समहोदय: राजा-चतुर्थजर्जमहोदय इति सम्मानेन सम्मानित:?
23. कदा कुत्र च एइच्-उइलसनमहोदय: अजायत?
24. कुत: एइच्-उइलसनमहोदय: चिकित्साविद्याया: अध्ययनं कृतवान्?
25. कदा एइच्-उइलसनमहोदय: बारतमागतवान्?
26. एइच्-उइलसनमहोदय: कदा एशियाटिक-सोसाइटीत्यस्य सचिवत्वेन नियुक्त:?
27. मेघदूतकाव्यस्य कदा कस्यां भाषायाञ्च एइच्-उइलसनमहोदयेन अनुवाद: कृत:?
28. क आदौ ऋग्वेदस्य आङ्गलभाषायामनुवाद: कृत:?
29. म्याक्समूलारमहोदय: कदा कुत्र चाविर्बभूव?
30. म्याक्समूलारमहोदयस्य पितरौ कौ?
31. म्याक्समूलारमहोदयस्य शिक्षाजीवनं कर्मजीवनञ्च कुत्र आसीत्?
32. कस्मिन् समये कुत्र च म्याक्समूलारमहोदयस्य कर्मजीवनं प्रारम्भते?
33. म्याक्समूलारमहोदयमते वेदस्य 'देवता'शब्दस्य कोऽर्थ:?
34. कदा म्याक्समूलारमहोदय: पोर-ले-मेराट इति प्राप्तवान्?
35. म्याक्समूलारमहोदयरचितग्रन्थानां नामानि लिख्यन्ताम्।
36. 'A Sanskrit Grammar ' केन लिखितम्? तस्य ग्रन्थान्तरस्य नाम लिख्यन्ताम्।
37. मोक्षमूलेर क आसीत्? कदा तस्य तिरोधानमभवत्?

38. बाल्यात् म्याक्समूलारमहोदयः कुत्र स्वजीवनमतिवाहितम्?
39. म्याक्समूलारमहोदयः कुत्रादौ प्राध्यापकत्वेन नियुक्त आसीत्?
40. म्याक्समूलारमहोदयः कं विषयमाधरीकृत्याध्यापकत्वेन नियुक्तः?
41. केनानुप्रेरितः म्याक्समूलारमहोदयः उपनिषदामनुवादः कृतः?
42. कस्य भावधारायां म्याक्समूलारमहोदयः अनुप्रेरित आसीत्?
43. कस्य पुस्यतकस्य तेन जर्मानभाषायामनुवादः कृतः?
44. वुहलारमहोदयः कदा कुत्र चाविर्बभूव?
45. कदा वुहलारमहोदयः पि.एइच्.डि इत्युपाधिं लब्धवान्?
46. वुहलारमहोदयस्य शोधपत्रस्य विषयः क आसीत्?
47. वुहलारमहोदयः कदा भारतमागतवान्?
48. वुहलारमहोदयस्य तिरोधानं कदाभवत्?
49. वुहलारमहोदयरचितानां ग्रन्थानां नाम किम्?
50. कुतः वुहलारमहोदयः संस्कृतभाषां शिक्षितवान्?
51. वुहलारमहोदयः कथं प्यारिसप्रदेशं गतवान्?
52. कदा कथं वुहलारमहोदयः लन्डननगर्यां जगाम?
53. कुतः वुहलारमहोदयः वैदिकपान्डुलिपिविषयकमध्ययनं कृतवान्?
54. शङ्करदेव-अवतरे-महोदयः कदा कुत्र च जनिं लेभे?

Section-B, Unit-I
Topic: Sanskrit Studies in East

अधोनिर्दिष्टेषु केचन पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः **5✗2 =10**

1. कदा कुत्र च स्वामीविवेकानन्दस्याविर्बभूव?
2. स्वामीविवेकानन्दस्य प्रकृतं नाम किम्? कौ तस्य पितरौ?
3. श्रीरामकृष्णसेवासंघः केन कदा च प्रतिष्ठितः?
4. कदा स्वामीविवेकानन्दस्य तिरोधानमभवत्?
5. स्वामीविवेकानन्देन कस्मादष्टाध्यायी महाभाष्यञ्च पठितम्?
6. कदा कुत्र च रामकृष्णमहाभागेन सह तस्य साक्षात्कारोऽभवत्?
7. स्वामीविवेकानन्दलिखितानां स्तोत्राणां नामानि लिख्यन्ताम्।
8. श्री-अरविन्दमहोदयः कदा कुत्र चाविर्बभूव?
9. श्री-अरविन्दमहोदयः कदा कस्मात् 'टाइपस्'वृत्तिं प्राप्तवान्?
10. उच्चशिक्षालाभाय स कुत्र गतवान्? कदा च स्वदेशं प्रत्यागच्छत्?
11. तेन सम्पादितानां पत्रिकानां नाम किम्?
12. आङ्गलभाषायां तेन के के ग्रन्थाः लिखिताः?
13. वङ्गभाषया तल्लिखितानां ग्रन्थानां नाम किम्?
14. कदा तस्य महाप्रयाणमभवत्? का तस्य श्रेष्ठा कृतिः?
15. तल्लिखितस्य संस्कृतकाव्यस्य नाम किम्?
16. स्वामीदयानन्दसरस्वतीमहोदयः कदा कुत्र चाजायत?
17. कौ तस्य पितरौ?
18. कदा स गृहं त्यक्तवान्?
19. केन कदा वा आर्यसमाजः प्रतिष्ठितः?
20. स्वामीदयानन्दसरस्वतीमहोदयलिखितानां ग्रन्थानां नाम किम्?
21. कदा तस्य महाप्रयाणमभवत्?

22. हरिदाससिद्धान्तवागीशस्य पितरौ कौ?
23. क: तस्मै 'महामहोपाध्याय:' इत्युपाधिं प्रदत्तवान्?
24. हरिदाससिद्धान्तवागीशरचितानां ग्रन्थानां नाम किम्?
25. कदा कुत्र च तस्य आविर्भावोऽभूत्?
26. रुक्मिनीहरणं कीदृशं काव्यम्?
27. वागीशमहोदयरचिताया: टीकाया: नाम किम्?
28. श्रीजीवन्यायतीर्थस्य जीवनकाल: क:?
29. श्रीजीवन्यायतीर्थस्य पितुर्नाम किम्?
30. श्रीजीवन्यायतीर्थकृतस्य महाकाव्यस्य, गीतिकाव्यस्य, चित्रकाव्यस्य, रूपक्स्य, प्रहसनस्य च नामानि लिख्यन्ताम्।
31. क्षितिशचन्द्रचट्टोपाध्यायमहाभाग: कदा कुत्र च जन्मालभत?
32. कुत्र तस्य कर्मजीवनस्यारम्भोऽभवत्?
33. तद्रचितानां केषाञ्चिद्ग्रन्थानां नामानि लिख्यन्ताम्।
34. तेन सम्पादिताया: पत्रिकाया: नाम किम्?
35. कदा तस्य महाप्रयाणमभवत्?
36. ड.रमा-चौधुरी कासीत्?
37. शङ्कराचार्यमवलम्ब तद्रचितस्य रूपकस्य नाम किम्? कदा च प्रकाशितम्?
38. तया साकल्येन कति रूपकानि रचितानि? तेषां नाम किम्? कं विषयमाधारीकृत्य रचितानि तानि?
39. तद्रचितानां काव्यग्रन्थानां नामानि लिख्यन्ताम्।
40. तुलसीदीस: क आसीत्?
41. राजाराममोहनस्य मुख्या: कीर्तय: का: सन्ति?
42. कदा कुत्र च सा जन्मालबत?
43. सूक्ष्मविचारग्रन्थस्य रचयिता क:?
44. कदा कुत्र च पञ्चाननतर्करत्नमहोदयस्याविर्भावोऽभवत्?
45. क: तस्य पिता?
46. तर्करत्नमहोदय: कस्मिन् शास्त्रे अधिक: निपुण आसीत्?
47. कदा स महामहोपाध्याय: इति उपाधिं प्राप्तवान्?
48. कदा तस्य महाप्रयाणमभवत्?
49. स कति महाकाव्यानि रचितवान्? तेषां नामानि लिख्यताम्।
50. रमारञ्जनमुखोपाध्याय: कदा कुत्र च जनिं लेभे?
51. कौ तस्य पितरौ?
52. तद्रचितग्रन्थानां नामानि लिख्यन्ताम्।
53. कदा स राष्ट्रपतिपुरस्कारेण पुरस्कृत:?
54. कदा स पद्मश्रीपुरस्कारेण पुरस्कृत:?
55. कदा स वाचस्पतीति उपाधिं लब्धवान्?

Section-C+D

अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। 5*2=10

1. कदा पञ्चतन्त्रस्य देशान्तरे अनुवादः जातः?
2. कस्मिन् देशे पञ्चतन्त्रः प्रथमं अनूदितः?
3. केन पण्डितेन इताली भाषायां पञ्चतन्त्रः अनूदितः?
4. कदा उइलियम् जोन्स महोदयेन हितोपदेशः अनूदितः?

5.हितोपदेशः केन विरचितः?

6. केन पण्डितेन पञ्चतन्त्रः फरासी भाषायाम् अनूदितः?

7. 'kalilla wa Domina' कस्य नामान्तरः ?

8. कदा "बाङ" भाषया पञ्चतन्त्रः अनूदित?

9. केन पण्डितेन "हिब्रु" भाषायां पञ्चतन्त्रः अनूदितः ?

10. केन पण्डितेन "लातिन" भाषया पञ्चतन्त्रः अनूदितः ?

SECTION-E
TOPIC- KALIDAS IN THE WEST(SANSKRIT WORLD LITERATURE)

A.अधोलिखितेषु प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरिलिप्या देयम्। **10*1**

1.विक्रमादित्यस्य नवरत्नसभायां कवयः के आसन्?

2.कालिदासस्य साहित्यनिचयं किमस्ति?

3.मूलतः कदा कथं वा पाश्चात्य सभ्यता भारतीयप्रज्ञाविषये उत्साहिता जाता?

4.इंरेज इस्टइन्डिया कोम्पानी किम्? तत् कथं किमर्थं वा भारतवर्षम् आगतवान्?

5.अभिज्ञानशकुन्तलस्य जोन्सकृतं नामकरणं किमासीत्? कदा च तेन नाटकमिदम् अनुदितम्?

6.शकुन्तलानाटकस्य जार्मानभाषायाम् अनुवादः कदा प्रकाशितः अभवत्?

7.महाकवेः कालिदासस्य सम्भाव्यः समयकाल-जन्मभूमि-पृष्टपोषकश्च कः आसीत?

8.कालिदासस्य अन्यत् किं साहित्यं उइलियाम-जोन्समहोदयेन अनुदितं केन च नाम्ना कस्मिन् च वर्षे?

9.स्यर मनियर उइलियाम कः आसीत? तस्य शकुन्तलानुवादः कः नामकः?

10.कालिदासरचितसाहित्यानां सम्भाव्यं पौर्वापर्यं किमस्ति?

अथवा

B.1.महाकवेः कालिदासस्य अभिज्ञानशकुन्तलायाः विश्वविजयाभियानं वर्णनीयम्। 10

अथवा

2.पाश्चात्ये कालिदासकाव्यानां प्रभावः आलोचनीयः। 10

अथवा

3. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च टीका लेखनीया - 10

ग्येटे, स्यरमनियर उइलियाम, होरेस हेम्यान उइलसन ।

SECTION-F
Part- I
TOPIC-Sanskrit Study centers in Asia

अधोलिखितेषु पञ्चानां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम् (5*2)

१.नेपाल-इति देशस्य द्वयोः संस्कृतशिक्षणकेन्द्रयोः नाम लेखनीयम्।

२. वाल्मीकि-विद्यापीठ -इति संस्कृतशिक्षणकेन्द्रमं कस्मिन् देशे कुत्र च वर्तते?

३. श्रीलङ्का -इति देशस्य द्वयोः संस्कृतशिक्षणकेन्द्रयोः नाम लेखनीयम्।

४. भारतवर्षे वर्तमानानां संस्कृतशिक्षणकेन्द्राणां प्राचीनतमं प्रतिष्ठाणं किम्? कः च तस्य कालः?

५. भारतवर्षस्य केन्द्रीयसर्वकारनियन्त्रितानां संस्कृतशिक्षणकेन्द्राणां द्वयोः नाम लेखनीयम्।

६. Sanskrit College and University-इति प्रतिष्ठानं कदा स्थापितं ? कुत्र च वर्तते ?

Part II+III
Topic - Sanskrit study centres in Europe and America

इउरोपमहादेशस्य संस्कृतशिक्षणकेन्द्राणां परिचयः संक्षेपेण लेखनीयः।

अथवा

ऑमेरिकामहादेशस्य संस्कृतशिक्षणकेन्द्राणां परिचयः संक्षेपेण लेखनीयः ।